

รูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ GOOD GOVERNANCE MODEL OF THE DIRECTORS OF TAMBON HEALTH PROMOTING HOSPITAL, SISAKEET PROVINCE

(Received: July 19,2022 ; Accepted: August 22,2022)

ศักดิ์สิน กุลบุตรดี¹

Saksin Kunbutdi¹

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทักษะต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และพฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แบ่งการศึกษาเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง กลุ่มตัวอย่างคือผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 254 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระหว่างเดือน 1 มกราคม 2565 ถึง 31 มกราคม 2565 วิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยทำนายด้วยสถิติ Multiple linear regression ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ ผ่านกระบวนการจัดการคุณภาพ (PAOR) จำนวน 3 วงรอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้นำชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้ปฏิบัติ ประชาชนผู้รับบริการ รวมทั้งสิ้น 81 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวม จัดหมวดหมู่ และการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยกึ่งทดลองศึกษาผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับโปรแกรมการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล จำนวน 33 คน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรก่อนและหลังได้รับโปรแกรม โดยใช้สถิติ paired t-test ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ คือ การประเมินผลและการตรวจสอบโดยสามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 38.80 ($R^2=0.388$, $SE_{est}=2.79484$, $F=19.016$, $p<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ คือ FPTDRMVE Model ประกอบด้วย 1) การบริหารแบบครอบครัว (family management) 2) การสร้างการมีส่วนร่วมและโปร่งใส (participation and transparency) 3) การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเพื่อนร่วมงาน (dignity and respect) 4)

¹ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกันทรลักษณ์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

Saksin k@hotmail.com

การปลูกฝังการมีจริยธรรมและศีลธรรม (morality) 5) การสร้างค่านิยมใหม่ที่ถูกต้อง (values) 6) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) และหลังทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษมีผลต่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทศนคติต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร และพฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จากผลการวิจัยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถเพิ่มการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: รูปแบบ ธรรมาภิบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstract

These study aimed to to study 1) to study the factors influencing the good governance administration of the director of the Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province 2) to develop a model of governance administration of the hospital director and 3) to compare the difference in average scores of knowledge about good governance, self-efficacy in good governance, attitude towards good governance, participation in the management of those involved and governance behaviors of the director of Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province before and after receiving the program. The study divided into 3 phases: Phase 1 was a cross-sectional analytical study; the sample consisted of 254 the director of Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province. The data were collected using a questionnaire created by the researcher between January 1, 2022 and January 31, 2022 and the data were analyzed for predictive factors using multiple linear regression statistics. Phase 2 is an action research to develop a good governance model of the director of Tambon Health Promoting Hospital in Sisaket Province passed the quality management process (PAOR) in 3 cycles. The sample group was the director of Tambon health promoting hospital, the community leader, the president of the director of Tambon Health Promoting Hospital, Health workers who practice a total of 81 people receiving services were analyzed by collecting, categorizing and content analyzed. Phase 3 is a quasi-experimental research to study the effects of the developed model. 33 samples group was the director of Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province. The data were analyzed to compare the difference of mean scores of variables before and after receiving the program by using paired t-test statistics. The results showed that; factors influencing the good governance administration of the director of the Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province were evaluation and examination, which could explain the variation of the factors influencing the governance of the director of Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province was 38.80% ($R^2=0.388$, $SE_{est}=2.79484$, $F=19.016$, $p<0.001$) with statistical significance at the 0.05 level. Management model of good governance of the director of Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province was FPTDRMVE Model; consisting of 1) family

management 2) participation and transparency 3) dignity and respect 4) morality 5) values and 6) Evaluation and after experimenting with the developed model, the director of Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province had different mean scores of knowledge, self-efficacy, attitude, participation in organizational management and good governance behavior of the director of Tambon Health Promoting Hospital, Sisaket Province were significantly higher than before the experiment at 0.05. In conclusion: the developed model can increase the administration of good governance of the director of Tambon Health Promoting Hospital in Sisaket achieved the objective.

Keywords: Model, Good governance, Directors of Tambon Health Promoting Hospital

บทนำ

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นการ บริหารที่มีหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในปีพุทธศักราช 2544 มีการ ปฏิรูประบบราชการไทยครั้งใหญ่ โดยมีการ เปลี่ยนกระบวนการบริหารภาครัฐและการ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการใหม่ และมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระทรวง ทบวง กรม เน้นการ นำหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล และการ บริหารงานภาครัฐแนวใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ มีการ ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพุทธศักราช 2546 เพื่อพัฒนาระบบราชการไทยให้มีขีด ความสามารถและสมรรถนะสูงขึ้น ลดการคอร์รัปชัน และสร้างขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการที่ตั้งใจ ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้มีโอกาสได้รับ การดูแลอย่างเป็นธรรม การบริหาร หรือ ภาวะ ผู้นำ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้ปฏิบัติงานและกลุ่ม ผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งนับว่าเป็นฐานของการทำงานที่ มุ่งทำให้บรรลุเป้าหมายหรือประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของทรงลักษณ์ ณ นคร⁽¹⁾ ที่พบว่าการบริหารแบบธรรมาภิบาลในองค์การ พยาบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการบริหารทรัพยากร บุคคล และ 5) ด้านคุณภาพการบริการพยาบาล

ธนากร คงช่วย⁽²⁾ พบว่ารูปแบบการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ ธานีเขต 3 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การ จัดตั้งกรรมการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เกิด ประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล 2) กำหนดนโยบาย เกี่ยวกับธรรมาภิบาล 3) กำหนดทิศทาง นโยบาย เป้าหมายและกลยุทธ์เพื่อควบคุมและประเมินผล การดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้เป็น ระยะ 4) การกำกับติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานสถานศึกษาต้องสร้างระบบติดตามและ ประเมินผลขึ้นมาเพื่อกำกับการดำเนินงานตาม แผนการทำงาน และ 5)การเผยแพร่ผลการ ดำเนินงาน และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

แนวคิดหลักที่สนับสนุนให้เกิดการบริหารที่มี ประสิทธิภาพ ได้แก่ หลักการบริหารราชการแบบ ธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลัก คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งใน ปัจจุบันได้นำมาประยุกต์ใช้ในระบบราชการทุก ระดับตั้งแต่กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการต่าง ๆ จนถึงระดับท้องถิ่น โดยส่งเสริมและพัฒนาให้ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บังคับบัญชา ทุกระดับ โดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาระดับต้นของ ส่วนราชการได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าฝ่าย

หัวหน้างาน รวมถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ยึดหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหาร ซึ่งจะส่งผลดีต่อการทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้ผลลัพธ์ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมอีกด้วย แต่การที่จะเกิดหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ตัวอย่างเช่น ความแตกต่างของคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหาร ความรู้ และความสามารถในการบริหารทรัพยากร⁽³⁾ การวางแผน งบประมาณ ระดับการศึกษา สายงานของการปฏิบัติงาน (วัชรภรณ์ ฉัตรเงิน, 2555) การวางแผนงาน การตัดสินใจ การมีส่วนร่วม การประเมินผลและการตรวจสอบ⁽⁴⁾ การยอมรับนับถือในตัวของ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ความสำเร็จในการทำงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นโยบาย และการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา และการได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนที่เหมาะสม⁽⁵⁾ ซึ่งนับว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิดธรรมาภิบาลยังไม่ชัดเจน

นโยบายของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ได้นำหลักการบริหารราชการแบบธรรมาภิบาลมาเป็นนโยบายหลักของผู้บริหารในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยโรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 22 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 254 แห่ง จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า การบริหารงานของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่มีศักยภาพในการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนหนึ่งที่ยังพบว่ามีปัญหาการร้องเรียนโดยในปีพุทธศักราช 2562-2564 ที่ผ่านมา พบการร้องเรียนผ่านสายด่วนนายแพทย์สาธารณสุข

จังหวัดศรีสะเกษ จากเอกสาร และการเข้าร้องเรียนโดยตรงกว่า 1,678 ครั้ง ข้อร้องเรียนส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความไม่เป็นธรรม และศักยภาพของผู้บริหารที่ไม่เพียงพอของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽⁶⁾ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2562-2564 ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านการเงิน การประเมินและรายงานความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการวิเคราะห์ต้นทุน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางแห่งมีต้นทุนดำเนินการสูงทั้งที่ภาระงานน้อย สถานการณ์การเงินการคลังอยู่ในขั้นวิกฤติ อัตราส่วนเงินสดต่อหนี้สินหมุนเวียนต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมพบว่า ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางคนยังขาดจริยธรรม ขาดระเบียบวินัย หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการร้องเรียนจากผู้มารับบริการ และการร้องทุกข์จากผู้ได้บังคับบัญชาหรือข้าราชการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวมไปถึงการขาดการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสถานบริการที่ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพด้วย⁽⁶⁾

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น กับความมุ่งหวังที่จะให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกิดการบริหารหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ ประกอบกับการระบุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานที่เป็นธรรมาภิบาลยังไม่มีชัดเจน และยังไม่มียุทธศาสตร์การบริหารงานที่จะก่อให้เกิดการบริหารแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยจึงสนใจการศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ และพัฒนารูปแบบการ

บริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ รวมถึงการประยุกต์ใช้รูปแบบในการพัฒนาการบริหารงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้เกิดประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทักษะต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และพฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สมมติฐานการวิจัย

1.ปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ

2.ปัจจัยทางด้านความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทักษะด้านการบริหารแบบธรรมาภิบาล การยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในองค์กร การประเมินผลและการตรวจสอบ มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ

3. หลังได้รับโปรแกรมการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ มีผลต่างคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทักษะต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร และพฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้วิธีการของรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พัฒนารูปแบบตามแนวคิดการกระบวนพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis และ Mc Taggart⁽⁷⁾ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติการ การปฏิบัติการตามแผน การสังเกตผลการปฏิบัติการ และการสะท้อนผลการปฏิบัติการ และประเมินผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.วิเคราะห์สมการทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอย

พหุคูณ (multiple linear regression analysis) แบบ Stepwise กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม การระดมความคิดเห็น การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ตามประเด็นคำตอบจากผู้ให้ข้อมูลจากการจัดบันทึก การสังเกต และการถอดเทปบันทึกเสียง การนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามแนวทางของเครื่องมือที่ใช้และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในหมวดหมู่ของคำตอบที่ได้เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อพิสูจน์ที่ถูกต้องและอยู่ในบริบทของพื้นที่ในการอธิบายปรากฏการณ์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ โดยการรวบรวม จัดหมวดหมู่ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. การเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทศนคติต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร และพฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยวิเคราะห์อำนาจการทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ

โมเดลวิเคราะห์	ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ถดถอย (Coefficient)		R ²	R ² _{adj}	Sr ²	R ² change
		B	β				
โมเดลที่ดีที่สุด	การประเมินผลและการตรวจสอบ	0.864	0.623	0.388	0.368	2.79484	0.388
Constant =19.431, R ² =0.388, R ² _{adj} =0.368, SE _{est} =2.79484, F=19.016, p<0.001							

3.ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ ผ่านกระบวนการจัดการคุณภาพ (PAOR) จำนวน 3 วงรอบ โดยแต่ละวงรอบประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ การวางแผน การปฏิบัติ การ

โดยใช้สถิติ pair t-test นำเสนอด้วยค่า ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และช่วงเชื่อมั่น 95% CI

ผลการวิจัย

1.ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.8 มีอายุเฉลี่ย 48.66 ปี (S.D.=6.03 ปี) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 67.3 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 22.5 มีมัธยฐานของระยะเวลาการทำงาน 27.00 ปี (อายุราชการต่ำสุด 9 ปี อายุราชการสูงสุด 40 ปี) มีมัธยฐานของระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับต้น 7 ปี (เวลาดำรงตำแหน่งต่ำสุด 1 ปี เวลาดำรงตำแหน่งสูงสุด 30 ปี) ตามลำดับ

2.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ คือ การประเมินผลและการตรวจสอบ โดยสามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 38.80 (R²=0.388, SE_{est}=2.79484, F=19.016, p<0.001) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดตามตารางที่ 1

สังเกต และการสะท้อนผล ได้รูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ คือ FPTDRMVE Model ดังนี้

3.1 การบริหารแบบครอบครัว (family management) หมายถึง การบริหารที่ให้

ความสำคัญกับความรัก ความสามัคคี อยู่ร่วมกัน เหมือนหนึ่งเป็นครอบครัวเดียวกัน ผู้บริหารเหมือนพ่อแม่ ผู้ปฏิบัติเหมือนลูก ๆ ที่เกิดมาตามลำดับ ก่อนหลัง มีศักยภาพที่มีความแตกต่างกัน เน้นการบริหารที่เป็นครอบครัวที่มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน สนับสนุนให้ทุกคนได้มีโอกาสตามความเหมาะสม อย่างเท่าเทียม

3.2 การสร้างการมีส่วนร่วมและโป ร่งใส (participation and transparency) หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาส ได้มีส่วนร่วมในภารกิจหรือกิจกรรมของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างแท้จริง ใช้ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผลที่เกิดขึ้น ทุกอย่างทั้งดีและไม่ดี ร่วมรับรู้ข้อมูลทุกอย่าง ทุกคนได้รับรู้ข้อมูลทุกเรื่องอย่างโปร่งใส ไม่ซ่อนเร้นปิดบัง มีการจัดการบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทุกชั้นตอน

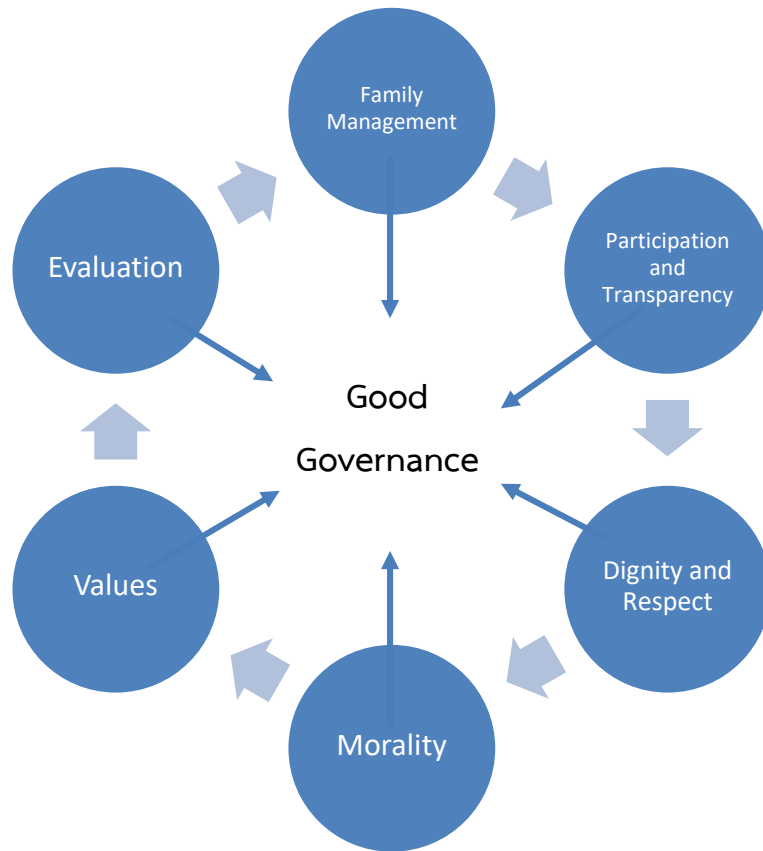
3.3 การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเพื่อนร่วมงาน (dignity and respect) หมายถึง การยอมรับในความรู้ความสามารถที่แต่ละคนมี ให้โอกาสทุก ๆ คน เท่า ๆ กันในการปฏิบัติงาน มอบหมายหน้าที่ตามความรู้ความสามารถ และทุกคนได้รับความเคารพในความรู้ความสามารถที่มี ตลอดจนให้การยอมรับในศักยภาพของแต่ละคนอย่างเท่าเทียมและจริงใจ มีความยุติธรรมและชัดเจนในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

3.4 การปลูกฝังการมีจริยธรรมและศีลธรรม (morality) หมายถึง ผู้บริหารต้องได้รับการปลูกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมให้ทุกคนมีศีลธรรมจนก่อให้เกิดความละเอียดและเกรงกลัวต่อสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำป ระ ยุ ก ต์ ห ลั ก เ ศ ร ษ ฐ กิ จ พ อ เ พื ย ง ข อ ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการเป็นนักบริหาร

3.5 การสร้างค่านิยมใหม่ที่ถูกต้อง (values) หมายถึง การสร้างรูปแบบที่ดีของผู้บริหารในระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมในการเป็นผู้บริหาร สร้างรูปแบบที่ดี และขยายรูปแบบนั้นให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และร่วมกันสนับสนุนการเป็นผู้บริหารที่ดี ให้เกียรติ ยกย่อง เชิดชูเป็นแบบอย่าง โดยการปรับทัศนคติที่ดีต่อการมีธรรมาภิบาล สร้างอุดมการณ์และความมุ่งมั่นในการทำมาดี เสียสละ ทุ่มเท และรักในอาชีพและวิชาชีพของตนเอง

3.6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) หมายถึง การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับการบริหารที่ต่อเนื่อง สม่่าเสมอ และการติดตามนิเทศงานให้คำแนะนำในการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความกระตือรือร้นและปฏิบัติงานได้เป็น อย่างดีและมีธรรมาภิบาล

รูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ

4.1 การเปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทักษะต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร และพฤติกรรมกรบริหารแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีผลต่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้

ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทักษะต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร และพฤติกรรมกรบริหารแบบธรรมาภิบาล สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่า หลังการรูปแบบที่พัฒนาขึ้นกลุ่มตัวอย่างมีผลต่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง 2.60 คะแนน (95%CI=2.24-2.97) ผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้น 3.81 คะแนน (95%CI=3.26-4.36) ผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้น 3.51 คะแนน (95%CI=3.23-3.79) ผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กรเพิ่มขึ้น 3.09 คะแนน (95%CI=2.73-3.44) และ

พฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาลของ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใน
จังหวัดศรีสะเกษเพิ่มขึ้น 6.21 คะแนน

(95%CI=5.19-7.23) ตามลำดับ รายละเอียดตาม
ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล การรับรู้
ความสามารถของตนในการบริหารแบบธรรมาภิบาล ทักษะคิดต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล
การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร และพฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาลก่อนและหลัง
การทดลอง

การบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล	ก่อน (n=33) $\bar{X}$ (S.D.)	หลัง (n=33) $\bar{X}$ (S.D.)	$\bar{d}$	95%CI	t	p-value
ความรู้เรื่องการบริหารแบบธรรมาภิบาล	5.40(0.74)	8.00(0.79)	2.60	2.24-2.97	14.5496	<0.001
การรับรู้ความสามารถของตน	15.15(3.93)	18.96(3.09)	3.81	3.26-4.36	14.1482	<0.001
ทัศนคติต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล	16.18(2.35)	19.69(2.43)	3.51	3.23-3.79	25.3890	<0.001
การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร	14.78(1.70)	17.87(1.45)	3.09	2.73-3.44	17.5575	<0.001
พฤติกรรมการบริหารแบบธรรมาภิบาล	14.82(2.24)	21.03(2.57)	6.21	5.19-7.23	12.3887	<0.001

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ คือ การประเมินผลและการตรวจสอบ กรณีดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจากผู้บังคับบัญชา การนิเทศติดตามเพื่อให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานมีความสำคัญ รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานที่ถูกต้อง การให้กำลังใจ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสอดคล้องกับการศึกษาของประจวบ พวงสมบัติ⁽⁵⁾ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระที่ร่วมทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใน

จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ การยอมรับนับถือในตัวของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนโยบาย และการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา และการได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนที่เหมาะสมโดยตัวแปรอิสระ ทั้ง 5 ตัวแปร สามารถทำนายการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าอำนาจในการทำนายร่วมกันร้อยละ 63.80 ($R^2 = 0.638$) อนุพันธ์ ประจักษ์⁽⁸⁾ ศึกษาปัจจัยทำนายการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารสาธารณสุขระดับต้นจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ตีที่ร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารสาธารณสุขระดับต้นจังหวัดศรีสะเกษ มี 4 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน การประเมินและการตรวจสอบ ทักษะคิดต่อการบริหารงานแบบธรร

มาภิบาล และ ายุราชการ ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวสามารถร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารสาธารณสุขระดับต้นจังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 52.9 ($R^2=0.529$) ตามลำดับ

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ เป็นไปตามทฤษฎีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart⁽⁷⁾ ร่วมกับการนำทฤษฎีการเสริมสร้างพลังอำนาจและสมรรถนะแห่งตนมาออกแบบกิจกรรมผ่านกระบวนการพัฒนาคุณภาพ โดยแต่ละวงรอบประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ดำเนินการวิจัยในประชาชนเขตเมืองจังหวัดศรีสะเกษ ระยะเวลาดำเนินการจำนวน 12 สัปดาห์ ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมกับบริบทจังหวัดศรีสะเกษเนื่องจากผู้วิจัยพัฒนาภายใต้บริบทของพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาเชิงสาเหตุ พัฒนารูปแบบที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมกระบวนการอย่างครบถ้วน และการจัดกระบวนการที่เปิดโอกาสทุกส่วนได้เสนอแนวการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างเต็มที่จนได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมกับผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ สอดคล้องกับการศึกษาของบุญส่ง ไชยรัมย์⁽⁹⁾ การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักประสิทธิผล ประกอบด้วยการมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพ การปฏิบัติงานมี

ทิศทางและเป้าประสงค์ที่ชัดเจน กระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน และการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2) หลักประสิทธิภาพ ประกอบด้วย วิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดงบประมาณและระยะเวลา และการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน 3) หลักการตอบสนอง ประกอบด้วย การรับรู้ความคาดหวัง/ความต้องการของบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนการสร้าง ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อผู้ปกครอง และชุมชน 4) หลักความรับผิดชอบ ประกอบด้วย ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนด และการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหา 5) หลักความโปร่งใส ประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และระบบการตรวจสอบภายใน 6) หลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การรับฟังข้อความคิดเห็น กลไกการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา 7) หลักการกระจายอำนาจ ประกอบด้วย การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจแก่บุคลากร และ 8) การมอบอำนาจและความรับผิดชอบ ธนากร คงช่วย⁽²⁾ การพัฒนาแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนบ้านควนสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การจัดตั้งกรรมการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล 2) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับธรรมาภิบาล 3) กำหนดทิศทาง นโยบาย เป้าหมาย และกลยุทธ์เพื่อควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้เป็นระยะ 4) การกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานสถานศึกษาต้องสร้างระบบติดตามและประเมินผลขึ้นมาเพื่อกำกับการดำเนินงานตามแผนการทำงาน และ 5) การเผยแพร่ผลการดำเนินงาน และสิริพร

วงศ์ศรี⁽¹⁰⁾ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ดีที่ร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี มี 4 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน การประเมินและการตรวจสอบทัศนคติต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล และอายุราชการ ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ ทั้ง 4 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีได้ ร้อยละ 52.9 ด้านการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างการบริหารแบบครอบครัว (2) การสร้างการมีส่วนร่วมและโปร่งใส (3) การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเพื่อนร่วมงาน (4) การปลูกฝังการมีจริยธรรมและศีลธรรม และ (5) การสร้างค่านิยมใหม่ที่ต้องการ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ คือ การประเมินผลและการตรวจสอบ ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ ติดตาม การประเมินผล รวมถึงการให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนให้ความชัดเจนในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

1.2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ ควรพัฒนาตามบริบทของพื้นที่ ปัญหา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และแนวคิดทฤษฎี เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมกระบวนการอย่างครบถ้วน เปิดโอกาสทุกส่วนได้เสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จึงจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสม

1.3 ควรนำรูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดศรีสะเกษ มาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารทุกระดับในจังหวัดศรีสะเกษ อันจะนำสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดสอบประสิทธิผลในพื้นที่อื่น หรือ กลุ่มผู้บริหารกลุ่มอื่น โดยการขยายระยะเวลาการวัดที่ต่างกัน หรือเก็บข้อมูลรายสัปดาห์เพื่อดูแนวโน้มประสิทธิผลของโปรแกรม

2.2 ควรทำการศึกษาผลของโปรแกรมฯ เปรียบเทียบกับรูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งที่เป็นรูปแบบปกติ และรูปแบบที่มีการพัฒนาใหม่ๆ เพื่อให้สะท้อนให้เห็นประสิทธิผลของโปรแกรมฯ และนำผลการวิจัยมาพัฒนารูปแบบที่มีความเหมาะสม เพิ่มประสิทธิผลการรูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- 1.ทรงลักษณ์ ณ นคร. (2557). การพัฒนาแบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล. วารสารพยาบาลทหารบก. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พ.ค. - ส.ค.) 2557.
- 2.ธนากร คงช่วย. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนบ้านควนสระสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.
- 3.วิจิตรา แป้นจันทร์ และคณะ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- 4.สุนันทา เงินแจ่ม. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- 5.ประจวบ พวงสมบัติ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- 6.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ. ผลการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2565. ศรีสะเกษ: สำนักงาน; 2565.
- 7.Kemmis, S & McTaggart, R. The Action Research Planer (3rded.). Victoria: Deakin University, 1988.
- 8.อนุพันธ์ ประจักษ์. (2557). ปัจจัยทำนายการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารสาธารณสุขระดับต้น จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารงานสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- 9.บุญส่ง ไชยรัมย์. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาล. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- 10.สิริพร วงศ์ตรี. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา.